

V ČÍSLE: Hudobné umenie luxusom? ● Lúčnica na Tchaj-wane ● Postrehy z nemeckých operných scén ● Úspechy mladých v Marsale ● Recenzie ● Koncerty ● Informácie ● Servis HŽ

Hudobný život '91

ROČNÍK XXIII.

3,50 Kčs

28. 8. 1991

16

V dňoch 13. až 30. mája sa uskutočnil v Dome umenia Fatra v Žiline 14. ročník festivalu, ktorý trinásť rokov niesol názov Žilinský festival komorných orchestrov. V tomto roku poriadateľ – ŠKO Žilina zmenil zaužívaný názov, už nevystihujúci obsah a náplň festivalu. Z festivalu komorných orchestrov sa postupne vyvinula pestrá ponuka komornej, organovej a jazzovej hudby, k čomu v tomto roku pribudli i koncerty symfonické. Snaha po univerzálnosti vyplynula z prirodzenej potreby poskytnúť žilinskému publiku čo najširší hudobný záber a obohatiť tak ponuku akusticky vynikajúcemu Domu umenia Fatra o symfonickú hudbu skladateľov romantizmu, na ktorú orchestre typu ŠKO Žilina nemajú dostatočne veľké obsadenie. Podobný krok urobilo vedenie ŠKO i na poli opernej hudby, kde v spolupráci s talianskou firmou RGT Records začal v tomto roku koncertne uvádzať zaujímavé tituly z tvorby Rossiniho a Verdiho.

Na margo žilinského festivalu Hudobné umenie luxusom?

Juraj Bartoš

Snímky V. Gabčo

Steve Barta

Novinkou festivalu bolo sponzorstvo a to jednak zo strany štátnych podnikov a inštitúcií, ale i súkromných podnikateľov. I keď šlo zatiaľ o sumy viac-menej symbolické (vďaka nedokonalosti daňového zákona), ukazuje sa, že v budúcnosti povedie cez sponzorov asi jediná schodná cesta k poriadaniu väčších hudobných akcií. Platí to, samozrejme, i o iných podujatiach, bez ktorých si už vyspelé žilinské publikum nevie hudobný život mesta predstaviť – Slovenský jazzový festival, Hudobné Vianoce, projekty pre mládež Jazz a vážna hudba i práve naštartovaný festival mladých koncertných umelcov krajín Pentagonály.

Festival otvorila 13. mája Janáčkova filharmónia Ostrava – teleso, s ktorým ŠKO Žilina už od svojho vzniku udržiava priateľské kontakty. Pod taktovkou Miloša Alexandra Macheka, druhého dirigenta Filharmónie B. Martinů v Zlíne, odznela predohra Rómeo a Júlia P. I. Čajkovského, Koncert pre violončelovú C dur J. Myslivečka a Symfónia G dur č. 8 A. Dvořáka. Rozhodne najviac zaujala interpretácia Myslivečkovho koncertu v podaní vynikajúceho mladého violončelistu Jiřího Hanouska, koncertného majstra tohto telesa. Z jeho prejavu priam vyžarovala radosť z hry, pritom je typom ukázneného sólistu s jasne premyslenou koncepciou skladby. To sa nedá celkom povedať o dirigentovi večera, ktorý nedokázal naplno využiť ponúkajúce bohatstvo partitúr ani hráčske kvality telesa.

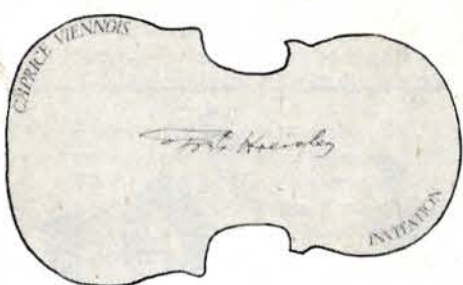
Zaujímavý bol koncert 14. mája, na ktorom sa uviedol 7-členný poľský súbor Dankwart Consort s umeleckým vedúcim Marci-

nom Sompolinským (čembalo). V minimálnom obsadení, „vyzbrojení“ dobovými nástrojmi, dokázali sa títo mladáci umelci z Poznane bez zvyšku vysporiadať s náročnými skladbami Geminianiho, Corelliho, Telemanna, Pachelbela a Purcella. Hoci hrajú v tomto obsadení len od roku 1989, zvukovo i intonačne vytvárajú veľmi homogénne teleso. Na škodu bola však veľmi jednotvárna dramaturgia, orientovaná len na barokovú hudbu, čo nakoniec i napriek snahe súboru o individuálny prístup k autorom rôznej proveniencie, dodalo koncertu ráz značnej stereotypnosti.

Zaraďenie samostatného koncertu Big Bandu bratislavského konzervatória do programu festivalu 16. mája potvrdilo priaznivý postoj vedenia ŠKO k jazzovej hudbe. Big Band bratislavského konzervatória s dirigentom Bohumilom Trnečkom je nositeľom viacerých popredných umiestnení zo súťažnej prehliadky v Žiline a má vybudované dobré renomé. Jeho účasť na festivale Žilinský hudobný máj mala preto svoje logické opodstatnenie. Program súboru bol zostavený z pôvodných skladieb jeho bývalých i súčasných členov, ako aj z úprav diel S. Clarka, H. Jamesa, L. Bersteina a ďalších. Bol zaujímavý a pestrý a poskytol jednotlivým hráčom možnosť preukázať svoje sólistické ambície. Dramaturgicky bol skĺbený do jednotliateho celku sympatickým moderovaním dvojice členov vokálneho sexteta, ktoré dodalo celému večeru neopakovateľné čaro, i keď celkový dojem z koncertu pokazilo príliš hlučné ozvučenie sály.

Pokračovanie na str. 7.

Americký úspech

V recitálvej sieni Carnegie Hall v New Yorku 17. júna t. r. vládla zvláštna atmosféra, ktorá pamätníkom pripomenula roky, keď tu slávny husľový virtuóz Fritz Kreisler (1875-1962) privádzal svojou hrou obecenstvo do extázy. Aj najvýznamnejší husľisti súčasnosti, napríklad Schloso Mintz, alebo Itzhak Perlman inšpirovaní týmto umelcom, nahrali niekoľko platní venovaných jeho tvorbe.

Program nazvaný „caprice viennoise“ (ná-zov diela), zostavený výlučne z kompozícií Fritza Kreislera, bol vypredaný už dva týždne pred koncertom. Koncert poznačili dve významné okolnosti: prítomnosť osobného kopetítora Fritza Kreislera, dnes už deväťdesiatročného klaviristu, Franza Ruppá, žijúceho v New Yorku a vzácne husle Fritza Kreislera, ktoré ešte pred smrťou daroval Library of Congress vo Washingtone a dodnes sú pod ochranou tejto gigantické knižnice a múzea. Jedná sa o nástroj Guarneria del Gesù z roku 1734, poistený na 2 500 000 US dolárov. Táto suma sa však nevyrovná skutočnej hodnote zvuku týchto huslí.

Fritz Kreisler vo svojom živote vlastnil a vystriedal niekoľko vzácných huslí z dielní Stradivariho, Amatiho a ďalších majstrov, no jedinou láskou, ktorá ho sprevádzala počas tridsiatich rokov, boli práve spomínané Guarnerky. Organizátormi koncertu, ako aj ďalšieho na Georgtownskej univerzite vo Washingtone boli Library of Congress. Kultúrne oddelenie Rakúskeho veľvyslanectva vo Washingtone a v New Yorku, v spolupráci s rakúskym ministerstvom kultúry a hudobnou akadémiou vo Viedni. Interpretom, ktorému sa dostalo cti prevziať úlohu sólistu a tlmočiť na americkom kontinente posolstvo videnského virtuóza Fritza Kreislera, bol v obidvoch prípadoch slovenský huslista Tibor Kováč, t. č. poslucháč videnskej akadémie.

Tibor Kováč začal študovať diela Fritza Kreislera ešte pod vedením prof. Albína Vrteľa na bratislavskom konzervatóriu a neskôr ich zdokonalil u prof. Michaela Frischenschlagera vo Viedni, ktorý uvádzal oba americké koncerty. Na klavíri spoľahlivo sprevádzal prof. Meinhardt Prinz. O úrovni koncertov svedčia nasledujúce kritiky: The New York Times, Sunday, 23. 6. 1991: „...hra Tibora Kováča bola technicky čistá a výrazovo presvedčivá...“ (John Roskwell), Washington Post, 20. 6. 1991: „...Tibor Kováč mal hladký, pekne zaokrúhlený tón, spontánnosť prejavu, s nadhľadom zvládol všetky technicky náročné pasáže. Jeho hra pripomínala Kreislerovu...“ (Joseph McLellan). Najvýznamnejšou kritikou však bola gratulácia a radosťou rozžiarená tvár staručkého klaviristu Franza Ruppá.

A. V.

Takýmto titulkom bolo odmenené súťažné vystúpenie Dievčenského speváckeho zboru OZVENA pri MsKS a ODDaM Vranov, pod vedením Vilmy Krauspeovej v denníku Eistedfood Star na 45. medzinárodnom hudobnom festivale, ktorý sa konal v dňoch 9.-14. júla 1991 v Llangollene v Severnom Walesu. Na festivale sa zúčastnilo 53 hudobných a tanečných súborov a sólistov z celého sveta.

V prekrásnom údolí mestečka Llangollen sa spievalo a tancovalo nielen na pódiu kvetmi vyzdobeného javiska, ale aj v každom kúte festivalového centra. Napriek tomu, že súťažilo od rána do večera a do noci pokračovali festivalové koncerty, v 8-tisícovom hľadisku neubúdalo počas celého festivalu nadšených priaznivcov. Každé vystúpenie prijalo toto skvelé publikum veľmi dobre a vytváralo príjemnú atmosféru pre všetkých účinkujúcich. Podobne prijalo medzinárodné publikum i koncertné vystúpenie našich dievčat a svojím potleskom si vyžiadalo od Ozveny ďalšie dve pesničky. Vystúpenie Ozveny v priamom prenose prenášala i anglická televízia BBC a rozhlas.

Nemenej krásne spomienky máme na vystúpenie žiakov školy v meste Ellesmere, v ktorom sme boli ubytovaní v rodinách. Priateľstvo medzi našimi deťmi a školou v Ellesmere sa iste bude naďalej utvrdzovať.

Krásna atmosféra v rodinách vyvrcholila spoločným stretnutím posledný večer nášho pobytu na ktorom okrem našich dievčat a členov zboru zúčastnil aj miestny folklórny súbor. Tento nádherný večer končil spoločným slovenskými tancami i slovenským čardášom a karičkou.

O dobrej reprezentácii nášho zboru svedčí aj osobné prijatie prezidentom a viceprezidentom festivalového výboru za účasti česko-slovenského kultúrneho atašé vo Veľkej Británii Miloša Rupeltda. OZVENA dostala pozvanie aj na ďalší ročník festivalu v Llangollene. Za tohtoročnú účasť ďakuje zbor sponzorom - mestu Vranov, Agrostavu a Okresnej školskej správe vo Vranove n/Topľou.

KSL

Sľubná šanca

V sobotu 8. júna sa budova žilinského konzervatória priam hemžila slávnostne vyobliekanými dievčatkami a chlapcami od 6 do 15 rokov, ktorí prišli predviesť svoju hru na klavíri a husliach - tentoraz nie za body či známky, ale veľkú čokoládu. Na dvoch koncertoch podujatia ŠANCA PRE TALENTY sa predstavilo 30 klaviristov. Škoda, že v repertoári okrem M. Schneidera-Trnavského, R. Országha a T. Hirnera chýbali skladby slovenských komponistov. Hudobné vydavateľstvá by mali využiť nasledujúce žilinské „Šance“ na propagáciu hudobných domácich autorov nielen ako pomoc učiteľom ZUŠ, ale aj na popularizovanie slovenskej hudby. Klavírna komisia konštatovala vo všeobecnosti vysokú interpretačnú úroveň predvedených skladieb. Všetci zúčastnení preukázali evidentnú mieru talentu.

Koncert 16 mladých huslistov sa uskutočnil v sále ZUŠ v Žiline tiež vo veľmi príjemnej atmosfére aj vďaka tomu, že nešlo o súťaž. Aj

tu bola interpretačná úroveň veľmi dobrá, väčšina reprezentovaných výkonov vytvára záruku ich rozvoja a tým aj základnú budúcu úroveň žiakov žilinského konzervatória. Mimoriadnym talentom sa ukázal Dalibor Karvay z Vrútok (nar. 1985), ktorý so samozrejmosťou virtuozitou predviedol prvú časť Vivaldiho Koncertu a Concertina A. Janšínova. Situácia vo výbere repertoára bola u huslistov analogická: ťažisko tvorili diela barokových skladateľov, skladba slovenského autora sa ozvala len raz (Š. Jurovský: Romanca). Ako sa vyslovila riaditeľka ZUŠ v Lučenci: „Terajší systém podujatia Šanca pre talenty s niektorými možnými úpravami je veľkým prínosom pre pedagógov ZUŠ, nakoľko touto formou získavajú prehľad o momentálnom stupni náročnosti nadaných detí...“. K citácii pridávame, že konzervatórium si môže zmapovať talenty a odborne ich viesť.

KLÁRA CENKOVÁ

SÚŤAŽE

● 14. medzinárodná skladateľská súťaž Valentino Bucchi sa uskutoční v novembri t. r. v Ríme. Je vypísaná pre skladby pre jeden klavír a dva klavíry v štyroch kategóriách: A - skladby pre klavír a symfonický, alebo komorný orchester, B - skladby pre klavír a iné nástroje (3-12), C - skladby pre klavír sólo, kat. D - skladby pre klavír a iné nástroje. Skladby pre dva klavíry sú v dvoch kategóriách: A - pre dva klavíry, B - skladby pre mládež do 15 rokov. Kategórie A, B, C sú určené pre autorov, ktorí 31. 12. 1991 dovŕšia 40 rokov a kategória D pre skladateľov do 25 rokov. Skladby treba zaslať na adresu: Segretaria del Premio Valentino Bucchi, Associazione Musicale Valentino Bucchi, Via Ubaldino Peruzzi, 20-00139 Rím, Taliansko. Uzávierka prihlášok je 30. septembra 1991. Bližšie informácie sú k dispozícii v redakcii HŽ. Nasledujúci ročník súťaže Valentina Bucchi je vypísaný v odboroch pre klarinet, hudba a poézia v 20. str., Hudba a tradícia pre deti. V porote súťaže je zastúpená aj Slovenská republika.

● 44. Medzinárodná hudobná súťaž Pražská jar - husľová súťaž Jozefa Suka a súťaž v odboroch lesný roh, trúbka a trombón sa uskutoční v Prahe v rámci medzinárodného hudobného festivalu Pražská jar v čase od 2.-13. mája 1992. Súťaž je určená pre umelcov všetkých národností, ktorí v roku konania súťaže neprekročia vekovú hranicu 30 rokov, t. j. nie sú narodení pred 1. januárom 1963 a dosiaľ na tejto súťaži nezískali 1. cenu. Uzávierka prihlášok husľovej súťaže je 30. novembra 1991, pre ostatné nástroje 15. decembra 1991.

● 4. ročník Medzinárodnej husľovej súťaže Carl Nielsena sa uskutoční v dňoch 1.-9. júna 1991 v dánskom Odense. Je prístupná všetkým interpretom, bez rozdielu národností, narodeným nie skôr ako 1. júna 1962. Prihlášky možno zaslať do 15. novembra 1991 na adresu: Fourth Carl Nielsen International Violin Competition, Claus Bergs, Gade 9, DK-5000 Odense C, Denmark. Podmienky, program a ostatné informácie získajú záujemci v redakcii HŽ.

Zomrel Štefan Kantor

Začiatkom augusta sme sa rozlúčili so zaslúžilým učiteľom, popredným predstaviteľom slovenskej hudobnej pedagogiky, Štefanom Kantorom, ktorý zomrel vo veku 93 rokov. Zanechal po sebe množstvo článkov, publikácií, hud. pedagogických štúdií, metodických príručiek a učebníc hudobnej výchovy, ktorými dlhé roky spoloformuloval profil našej hudobnej pedagogiky na všetkých stupňoch škôl. Početná je aj jeho vlastná piesňová tvorba ako aj úpravy slovenských ľudových piesní.

● Spolok slovenských skladateľov SHU usporiada 8. septembra t. r. v Mírbachovom paláci o 10.30 komorný koncert z diel W. A. Mozarta, M. Nováka, M. Spisaka, P. Martinčeka, I. Eröda a G. Verdiho. Účinkujú Akademické dychové trio (I. Fábera, P. Csiba, S. Bieák), Agneša Tóthová a Dušan Martinček.

Profesor A. Vrteľ do Eisenstadtu

Ako sme už informovali v dňoch 9.-15. septembra t. r. uskutoční sa v rakúskom Eisenstadte v rámci haydnovských hudobných slávností II. medzinárodná husľová súťaž Josepha Joachima. Do odbornej poroty bol pozvaný aj náš významný husľový pedagóg prof. Albín Vrteľ. Ďalšími členmi poroty sú významní svetoví umelci ako napr. Thomas Brandis z Berlína Zachar Bron z Moskvy, Franz Samohyl z Viedne, Adam Fischer z Budapešti a i. Je to významné medzinárodné ocenenie doterajšej práce a pedagogických výsledkov nášho neúnnavného špičkového pedagóga husľovej hry.

-mj-

Neobyčajní študenti

Keď mi vo februári riaditeľ Geriatrického centra v Košiciach ponúkol prednášať o hudbe v Akadémii III. veku, mala som zvláštny pocit. Ako dramaturgička Košickej filharmónie som nikdy neučila, musela som si sama vypracovať a navrhnuť učebný plán. Nemala som pritom poňatia o svojich „študentoch“, o ich vedomostiach z dejín hudby...

Geriatrické centrum v Košiciach sa nachádza v budove bývalej politickej školy, iste v minulosti dobre technicky vybavenej. Neostalo však z toho nič, z domu som si priniesla aspoň gramofón. Keďže knihy a skriptá sme nemali, pripravila som pre mojich poslucháčov malé poznámky, z ktorých poctivo študovali. Moje prednášky doplnili aj koncerty žiakov ZUŠ na Zbrojníckej ulici. Za necelé štyri mesiace sa poslucháči Akadémie III. veku v Košiciach oboznámili s tvorbou A. Vivaldiho, J. S. Bacha, G. F. Händla, J. Haydna, W. A. Mozarta a L. van Beethovena. Blížil sa čas skúšok, babičky a deduškovia sa usilovne učili, aby neurobili hanbu svojim deťom a vnúčatám. Pozoruhodný je vek poslucháčov tejto akadémie: dámy sa síce nepriznali, ale všetky sú už na dôchodku, najstarší poslucháč má 89 rokov! Rada som chodila medzi mojich „študentov“, podarilo sa mi vzbudiť v nich záujem o hudbu a začali chodiť na koncerty, samozrejme boli medzi nimi aj pravidelní návštevníci koncertov. Štátna filharmónia Košice sa

rozhodla vyhovieť práve týmto záujemcom a raz mesačne usporiada koncert popoludní o 17.00 h, alebo ako nedeľné matiné. Skúšky dopadli dobre, aj keď sa tu a tam „opisovalo“, všetci budú mať napokon na vysvedčení dobré známky. Podobne sa vydarila aj skúška z dejín výtvarného umenia. Koniec školského roku sme oslávili výletom do Bardejova a Bardejovských kúpeľov a zúčastnili sa na malom koncerte v chráme sv. Egídia, na ktorom vystúpil čerstvý maturant košického konzervatória Marek Vrabel s dielami M. Regeera, J. S. Bacha, C. Francka a vlastnými improvizáciami.

Na záver by som chcela poďakovať riaditeľovi košického Geriatrického centra dr. Štefanovi Kovalovi, že zriadil Akadémii III. veku, kde majú možnosť starší občania - dôchodcovia, doplniť si, prípadne obnoviť svoje vedomosti z hudobného i výtvarného umenia. Tešia sa na tieto štvrtkové stretnutia, kde sa stretnú so známymi, doplnujú si svoje vedomosti a cítia sa dôležití, pretože sú ešte poslucháčmi „Akadémie“. Som rada, že som mohla rozdať svoje vedomosti iným, že sa mi podarilo získať nových priaznivcov hudby a poslucháčov našich koncertov. Som pevne presvedčená, že „moji študenti“ na týchto koncertoch budú mať pekné umelecké zážitky, ktoré určite skrášlia ich jesenné roky života.

ANGELA JANUŠKOVÁ

● EURO YOUTH PHILHARMONIC je orchester mladých hudobníkov z celej Európy, ktorý vzniká z iniciatívy European Federation of Youth Cards. Hoci ČSFR nie je členom tejto organizácie, majú aj naši mladí interpreti do 26 rokov šancu zúčastniť sa na tomto projekte. Ministerstvo kultúry SR poskytlo informácie VŠMU a ostatným slovenským hudobným inštitúciám, kto môže vybrať reprezentantov Slovenska do tohto mládežníckeho orchestra. Jeho umeleckým šéfom a dirigentom je šéfdirigent Aténskeho nového symfonického orchestra Nikos Christodoulou, ktorý má záujem ešte o hráčov do skupiny 1. a 2. huslí, 1. a 2. violy, kontrabas a harfu. Záujemcovia sa môžu informovať na spomínaných slovenských hudobných inštitúciách, alebo priamo na adrese: Mr. Nikos Christodoulou, International Music Amplistony, 16, Kantouni str. 115 24 Athens, Greece, Tel.: 691 04 04, Fax: 6920435, 2531030.

● ŠTÁTNÁ FILHARMÓNIA KOŠICE odcestovala 5. augusta t. r. na turné do Hongkongu, kde sa predstaví v sérii koncertov na pozvanie firmy HNH International. Je to po Symfonickom koncerte Slovenského rozhlasu druhý slovenský orchester, ktorý dostal takúto príležitosť. Na 7 koncertoch s piatimi programami diriguje košickú filharmóniu striedavo jej šéfdirigent Johannes Wildner a Peter Brainer.

GLEN WILSON - virtuóz na hammerklavier a čembalo

Glen Wilson

Snímka C. Kolář

Koncertný umelec a pedagóg Glen Wilson pochádza z USA, kde sa narodil v roku 1952

v malom meste blízko St. Louis v štáte Illinois. Hru na klavíri a čembale študoval v New Yorku na Juilliard School. Vo svojich 19. rokoch sa stal žiakom slávneho čembalistu G. Leonhardta (1971-75), potom bol ako čembalista členom Holandského komorného orchestra, ktorého umelecký vedúci bol huslista S. Goldberg. V rokoch 1982-87 pôsobil G. Wilson ako pedagóg v holandskom Utrechte, v roku 1988 sa presťahoval do nemeckého Würzburgu, kde dosiaľ pôsobí na akadémii. V roku 1980 sa stal laureátom medzinárodnej čembalovej súťaže v Brugge a ako jediný interpret v histórii tejto akcie získal najvyššie ocenenie v troch špecializáciách naraz: za hru continua, za sólovú hru na čembale a napokon i cenu publika. V roku 1989 sa stal Wilson členom poroty tejto medzinárodnej súťaže (predsedom bol jeho bývalý profesor G. Leonhardt).

Čo predchádzalo všetkým týmto úspechom?

- V roku 1980 som sa stretol s krásnymi kópiami hammerklavierov, čo ma tiež priviedlo k myšlienke, že sa tejto špecializácii budem venovať. Bolo to práve v čase, keď sa hammerklavier dostal do módy a kópie boli natoľko kvalitné, že malo zmysel venovať sa hre na nich. Hammerklavier, teda kladivkový klavír je nástroj, ktorý má celý korpus a konštrukciu drevenú, až asi po roku 1820 bol doplnený kovovými výstužami korpusu a mechanikou videnskou, resp. ranou anglickou, kde drevené kladivká sú potiahnuté jednou, alebo viacerými vrstvami kože. Len veľmi raný klavír, okolo roku 1760 mal kladivká čisto drevené a ich zvuk sa podobal viac čembalu ako klavíru. V súčasnosti stavba kópií týchto nástrojov prežíva rovnakú renesanciu ako stavba čembáľ. Medzi staviteľov, ktorí sa venujú ich stavbe, patrí aj mladý nástrojár z Amsterdamu Paul Mc Noulty, ktorého ko-

piu vlastním. Hra na hammerklavieri je náročnejšia ako hra na klavíri, azda preto je na svete len niekoľko interpretov, ktorí sa naň špecializujú.

Okrem hry na hammerklavieri pôsobíte aj ako čembalista v holandskom súbore QUADRO HOTTERE.

Tento slávny súbor pracuje už vyše dvadsať rokov. Mojm predchodcom na čembale bol do roku 1985 Bob van Asperen. Teraz so mnou hrajú dvaja flautisti - Walter van Hauwe a Kees Boeke a čelista Wouter Möller. V súčasnosti nahrávame pre štyri firmy - dve nemecké, holandskú a anglickú, väčšinou komornú hudbu, ale aj sólové skladby. Nielen s týmto súborom, ale aj s inými orchestrami napr. s Komorným orchestrom 18. storočia a Fransom Brüggenom som hral vo viacerých krajinách. V Česko-Slovensku som koncertoval po prvýkrát až v roku 1990, súc nadšený vašimi politickými zmenami a prišiel som aj preto, aby som zistil, čím by som vám mohol pomôcť.

Čo pripravujete v najbližšej budúcnosti?

Predovšetkým sa pripravujem na predvedenie Monteverdiho opery Il ritorno di Ulisse in patria s holandskou operou v Amsterdame, ktorú budem dirigovať od čembala. Ďalej sa chcem venovať štúdiu svojich obľúbených autorov, ktorými sú pre čembalovú literatúru najmä Bach a pre hammerklavier Haydn a Beethoven. Chcem sa s mojou ženou, flautistkou, ktorá učí na hudobnej škole a so štyrmi deťmi presťahovať do Amsterdamu, pretože mám holandské občianstvo. V každom prípade by som rád prišiel do ČSFR, aby som s vašimi odborníkmi mohol spolupracovať v oblasti historickej interpretácie.

Prípravila: OLEGA SVÁTKOVÁ

Hlavný zbormajster SFZ

Snímka SF-ČSTK

Slovenský filharmonický zbor v priebehu posledných vyše desiatich rokov prežil vo svojom umeleckom vedení neziadúco veľa zmien. Vystriedalo sa v ňom sedem dirigentov-zbormajstrov, a každý z nich zanechal svoju stopu v spôsobe umeleckej prípravy, dramaturgii, podmienenej vlastnou umeleckou úrovňou, talentovou dispozíciou i odbornou prípravou. Nečudo, že pri takejto rozmanitosti a pluralitnom spôsobe umeleckej práce sa niekedy rozkývala umelecká stabilita koncertného prejavu a pošramotilo dobré meno SFZ.

Vstup nového, v poradí ôsmeho hlavného zbormajstra na pôdu Slovenskej filharmónie, znamená otvorenie ďalšej etapy umeleckého vývoja zboru. Nový zbormajster sa snaží nadviazať na prácu jeho predchodcov, je však prirodzené, že od začiatku chce do nej vniesť nové impulzy. Je to prirodzená snaha všetkých dirigentov, poznačiť interpretáciu hudobného diela rukopisom vlastných tvorivých predstáv. Jan Rozehnal (1957) vstúpil do života zboru v čase jeho veľkej koncertnej a zájazdovej konjunktúry. Sám sa už zúčastnil na niekoľkých zahraničných cestách, kde sa pod umelecké výkony telesa podpísal vlastnou prípravou i flexibilnou spoluprácou so zahraničnými umeleckými partnermi.

Jan Rozehnal študoval na JAMU v Brne, kde prišiel po absolútoriu Konzervatória v Kroměříži ako absolvent v hre na flautu a bicie nástroje. Vysokoškolské štúdium v odbore dirigovania ukončil v roku 1982. Jeho príchod do SFZ v roku 1990 predchádzala dirigentská aktivita v Pražskom filharmonickom zbere ako zbormajstra a v Juhočeskom divadle v Českých Budějoviach ako orchestrálneho dirigenta. V roku 1986 sa stal hlavným zbormajstrom Brnenského filharmonického zboru. Vyše desať rokov vedie Brnenský zbor Hudobnej mládeže, ktorý za jeho spolupráce získal umelecký kredit v mnohých zemiach Európy. Dva roky spolupracoval so Speváckym združením Moravských učiteľov, s ktorým predviedol všetky veľké zbory Leoša Janáčka. Svoj zodpovedný vzťah k zborovému umeniu si sformoval vo viacerých zboroch, s ktorými sa zúčastňoval na domácich i zahraničných festivaloch, kde získal viacero prvých cien. Blízky mu je aj spôsob práce pri nahrávaní zborových a vokálno-instrumentálnych skladieb pre rozhlas a gramofónové platne. Pre pessarický operný festival naštudoval Rossiniho Straku zlodějku. Mladý dirigent si uvedomuje, že v oblasti koncertného umenia niet úspechu bez svedomitej umeleckej prípravy: čím je ona dôslednejšia, tým istejší je výsledný prejav.

Filharmonický zbor si svojou profesionalitou vydobyl európske uznanie i popularitu. Potvrzuje to aj séria koncertov do všetkých krajín Európy, ktorú otvorilo účinkovanie telesa v roku 1975 v Štrasburgu (zbormajster J. M. Dobrodinský). Tento úspešný medzinárodný post si však súbor v silnej konkurencii môže udržať len profesionálnou kvalitou. Jan Rozehnal sa teda môže oprieť o kvalitu SFZ, ktorý si ho v konkurznom pokračovaní zvolil za svojho zbormajstra. A ten zase v jeho talente, inteligencii a charaktere vidí zárukou svojich ďalších úspechov.

Prípravila: MARTINA HANZELOVA

JOZEF DANIŠOVSKÝ

Úspešný zájazd Speváckeho zboru Lúčnica Slovenská hudba v Tchaj-wane

Umelecký súbor Lúčnica je už vyše štyridsať rokov vynikajúcim a úspešným reprezentantom Slovenska a slovenskej kultúry. V súčasnosti by mohol byť i príkladom neúnosnosti ba škodlivosti mantinelového, čierneho-bieleho hodnotenia

prednovembrového dedičstva. Aj za uplynulých štyridsať rokov, okrem prevládajúcich negatív, vznikli a existovali viaceré pozitívne javy - ved napríklad konštituovanie Slovenskej filharmónie či iných kultúrnych inštitúcií iste dnes nikto nebude zatracovať. To, že veľkorysá podpora kultúry mala väčšinou ideologicko-propagandistický podtón, je už iná otázka. Lúčnica od svojho vzniku združovala a dúfajme, že i naďalej bude združovať mladých ľudí, väčšinou vysokoškóľakov so vzťahom k ľudovému umeniu, tanču a spevu. Jej miešaný spevácky zbor, patrí k špičkovým predstaviteľom slovenskej zborovej kultúry, čo dokazuje i úctyhodný počet rôznych ocenení z domácich a zahraničných súťaží, festivalov, či iných koncertných príležitostí. Jedným z jeho ostatných úspešných účinkovaní na medzinárodnom fóre bolo koncertné turné po Tchaj-wane a Kórei. O zážitky z tohto exotického zájazdu sa s nami podelil umelecký vedúci a zbormajster telesa Peter Hradil.

Čo predchádzalo vášmu účinkovaniu v tak vzdialenej krajine?

- Do Tchaj-wanu sme sa dostali vlastným pričinením. Tamtojšej agentúre sme zaslali video-nahrávku nášho jubilejného koncertu a na jej základe nám sprostredkovali účinkovanie na medzinárodnom hudobnom festivale v Tchaj-peji.

Aký charakter má tento festival?

Tchajpejský festival má viaceré odlišnosti v porovnaní s podobnými našimi i európskymi podujatiami. Predovšetkým je rozvrhnutý na celú sezónu a je žánrovo monotematický. Každý rok je venovaný inému hudobnému žánru, či komornému zoskupeniu; vlni to napríklad boli folklórne súbory, tento rok patrili zborovým telesám. Podľa vyjadrenia organizátorov sa na festivale vystriedalo 18 popredných zborových telies z rôznych kútov sveta. Bol tam napríklad Moskovský komor-

ný zbor s Mininom, Švédsky rozhlasový zbor, poznaňský zbor. Vybrané telesá pozývajú organizátori postupne, počas celej sezóny, pričom každý súbor absolvuje okrem koncertov v Tchaj-peji i niekoľko ďalších vystúpení v rôznych mestách Tchaj-wanu. Takže o ostatných zúčastnených zboroch vieme len z propagačných materiálov.

Zborový spev nepatrí väčšinou k výnosným a masy priťahujúcim druhom umenia. Ako sa etabloval v tejto ďalekovýchodnej krajine, existuje tam vôbec nejaká tradícia zborového spievania?

- Na niektorých našich koncertoch cez prestávku účinkovali domáce zborové telesá. Mali slušnú úroveň a repertoár európsky - podobný ako väčšina telies v našej kultúrnej oblasti. Celkove je tam kultúra orientovaná viac na západ. Čínsky vplyv je oveľa menej výrazný. Veľmi tam preniká americká kultúra, najmä populárna hudba je presýtená americkými slágrami. Podľa reakcií na naše vystúpenie je o zborový spev veľmi slušný záujem. Boli sme príjemne prekvapení dobrou návštevnosťou i ohlasom na jednotlivé čísla. Bežne sme pridávali niekoľko skladieb.

Kde všade ste koncertovali?

- Na Tchaj-wane sme mali spolu 6 koncertov, z toho 2 v hlavnom meste Tchaj-peji. Všade boli veľmi kvalitné a pekné sály, pre nás možno až príliš veľké, s kapacitou dvoch až troch tisíc návštevníkov a s vynikajúcou akustikou. Striedali sme dva typy programov: jeden, zostavený súčasťou z klasickej zborovej literatúry od renesancie až po súčasnosť a doplnený slovenskými ľudovými piesňami (páčili sa aj naše ľudové kroje), ďalší program bol odľahčenejší a zameraný na rôzne žánre 20. storočia.

Spievali ste aj slovenskú tvorbu? S akým ohlasom?

- Samozrejme. Robil som si dokonca malú štatistiku: z celkového počtu 41 skladieb bolo 21 zborov od slovenských autorov. Najfrekvencovanejšie boli Hrušovského zbory, okrem neho sme interpretovali skladby Zeljenku, Suchoňa, Cikkera, Schneidera-Trnavského, Zemanovského, Domanského, Burlasa - spolu dvanásť slovenských skladateľov. Všetky s veľmi dobrým ohlasom.

Okrem Tchaj-wanu ste boli aj v Kórejskej republike...

- Mali sme tam dva koncerty, v Soule a Pusanu. Na rozdiel od Tchaj-wanu, nebol to komerčný zájazd, ale sprostredkovalo ho kórejské veľvyslanectvo v Prahe a boli sme hosťami kórejského ministerstva kultúry.

Aká je kultúrna úroveň v tejto krajine, pre nás donedávna neprístupnej?

- Kórea je v kultúrnosti, v čistote, v kultúre správaní podobná Japonsku, ktorého vplyv cítim na každom kroku a v porovnaní s Tchaj-wanom je celkove na vyššej úrovni. Napriek tomu, že koncerty sme vybavovali na poslednú chvíľu a naši hostitelia nemali čas získať o nás bližšie informácie, s výsledkom boli veľmi spokojní a podobne ako aj s Tchaj-wanom nebude to zrejme naša posledná spolupráca. Myslím, že sme svoju úlohu vyslancov našej krajiny - boli sme prvým umeleckým súborom zo Slovenska - úspešne splnili.

Huslista Július Horváth

Snímka archív HŽ

Z absolventských koncertov

O tom, že máme na Slovensku veľa perspektívnych koncertných typov sa presvedčame na každom kroku – na výsledkoch súťaží (celoštatných a medzinárodných), na prehliadkach rôznych typov a samozrejme, aj na koncertných pódiiach vyšších typov nášho hudobného školstva. Stalo sa to pravidlom, že špičky jednotlivých odborov našich konzervatórií končia svoje štúdiá formou celovečerného absolventského recitálu.

Július Horváth je absolvent husľovej triedy prof. Albína Vrtefa. V prvej polovici svojho vystúpenia (25. apríla v Koncertnej sieni školy na Tolstého ulici) interpretoval Sonátu C dur pre husle a klavír W. A. Mozarta a Sonátu č. 2 D dur (známu aj vo verzii pre flautu) Sergeja Prokofieva.

Horváth je muzikant s veľkou dávkou tvorivého elánu, ktorý ho predurčuje ku kreáciám virtuózne-romantického repertoáru. Svet poézie a meditácie nie je predbežne jeho doménou. Svoj pohľad na dielo zameriava na celkový účinok, na formovanie širších línií. Táto črta býva výhodná dovtedy, pokiaľ ju dostatočne vyvažuje práca na detailoch. U Horvátha sme túto nevyhnutnú prepojenosť vždy nenachádzali na dostatočnej úrovni, najmarkantnejšie to bolo v úvodnom Mozartovi. Stojí tiež za úvahou, či je Mozart ako úvodná skladba práve najšťastnejším dramaturgickým riešením. Patrí totiž ku skúšobným kameňom i zrelých umelcov! Postrádali sme v ňom potrebnú vzdušnosť, grációznou vycizelovanosť, ale aj výraznejšiu technickú vy-

brúsenosť, vrátane intonačnej pohotovosti. Isté rezervy v oblasti výrazu sme našli aj v Prokofievovi, najmä v atmosfére pomalších častí.

Spolupráca klavírnej partnerky (prof. Eva Mazanovská), taká dôležitá pre celkové vyznenie interpretácie, mala viacero črt profesionalizmu – presnosť, spofahlivosť, citlivosť, zmysel pre vyváženosť (i keď nie vždy dostatočný), ale žiaľ, aj málo osobnostnej vyhranenosti. Mazanovská, akoby chcela nechať vyniknúť individualite huslistu – pritom sama ostala v úzadí.

Druhá polovica večera patrila virtuóznym skladbám, kde psychicko-fyziologické danosti absolventa mohli už výraznejšie vystúpiť do popredia. Doterajšie zábrany padli a mladistvá emocionalita umocňovala obsah skladieb. Zdravý temperament obidvoch muzicujúcich, technická istota a istá vnútorná uvoľnenosť charakterizovali podanie Brahmsovho Scherza, či Ravelovej známej koncertnej rapsódie Tzigane. Slovenskú husľovú literatúru zastupoval opus V. Bokesa La folia. Celkové vyznenie recitálu vystupňovali dve čísla z pera španielskych autorov Zapateado P. de Sarasateho a Španielsky tanec M. de Fallu v Kreislerovej úprave.

x x x

Diana Vizváryová (z klavírnej triedy prof. K. Dibákovéj) patrí k hviezdám bratislavského konzervatória. Na súťažiach vybojovala pre školu rad trofejí, reprezentovala ústav na viacerých i mimobratisklavských podujatiach. Vizváryovej meno má už svoj zvuk, prirahuje obecenstvo, a tak koncertná sieň školy bola preplnená do prasknutia. Vizváryová pochádza z hudobníckej rodiny, okrem priaznivého rodinného zázemia má imponujúcu výdrž a húževnatosť pri príprave, veľkú zásobu tvorivej fantázie, mimoriadne technické dispozície a zmysel pre presnú kresbu detailov a dynamických nuansí.

Na svojom absolventskom recitáli (20. mája) uviedla program, ktorý by svojou dramaturgiou obstál i na diplomovom recitáli vysokej školy, súčasne podala výkon, za ktorý by sa nemusel hanbiť ani lepší poslucháč VŠMU. Má schopnosť vytvárať atmosféru, preniknúť do podstaty interpretovaného opusu, zaujať a udržiavať poslucháča vo vnímavom napätí. Úvodné Sonáty d mol a e mol Domenica Scarlattiiho boli priesačné, kultivované, v tempe disciplinovane pulzujúce a aj v dynamikom tieňovaní prinajmenej imponujúce. Mladé klaviristky sú blízke aj perlivé, hravé a noblesné polohy. Ako každý veľký talent s bohatou zásobou fantázie i tvorivého temperamentu v Scarlattim ešte sem-tam prebleskla tendencia uplatniť ho. Veď aj oveľa skúsenejší a zrelší klaviristi nastofujú pri interpretovaní skladieb tohto autora neraz i väčšie otázky.

Vizváryová pripravila k výročiu Mozarta Fantáziu e mol KV 475 i Sonátu e mol KV 457, i keď svojím naturelom by azda viac inklinovala k výbušnejšiemu Beethovenovi, či zemitému Haydnovi. Ale aj túto úlohu zvládla Vizváryová na viac ako prijateľnej úrovni i keď jej Mozart bol skôr výbušnejší, plnokrvnejší ako elegantný. Vizváryová však našla aj v ňom dostatočné množstvo výrazových polôh, kde mohla uplatniť svoj bohatý arzenál farieb i zmysel pre poetickosť a dramatismus. I Adagio dávalo tušiť neskoršie, ešte meditatívnejšie chápanie.

Celú druhú polovicu programu venovala Vizváryová Chopinovi (Impromptu Ges dur op. 51 a Sonáta b mol op. 35), ktorou sa dokázala azda najviac stotožniť so štýlom autora. Zásnená vrúcnosť, spevnosť, vzrušený temperament, dramatismus, bravúrna technika (obdivuhodná vzhľadom na štádium jej rozvoja), schopnosť gradácií i presvedčivosť koncepcie patrili k najväčším zbraniam mladej, talentovanej umelkyne. Treba obdivovať fyzickú výdrž a aj napriek malým zakolísaniam, istotu pamäti a schopnosť odolávať psychickému tlaku pri tak náročnom repertoári, čo naznačuje predpoklady pre úspešnú sólistickú kariéru. Treba vysloviť uznanie krehkej poézii, s akou dokázala opuncovať línie Impromptu i zosyntetizovať bravúru, dramatickosť, spevnosť i vzruch širokých plôch Sonáty b mol. Bol to výkon, ktorý bez nadsádzky patril k tomu najlepšiemu, čo bratislavský ústav tohto roku pre náš hudobný život vyprodukoval.

VLADIMÍR ČÍŽIK

Vytvárať živú hudbu

kom tým, že sa s deťmi hrá. Detskej fantázi, detským rukám, rodiacemu sa intelektu, umožnil hru a tým deti uvoľnil a zapojil ich priamo do činnosti. Tak motivoval záujem, pohodu a vznikla radosť a tvorivosť. Skladateľ zdôraznil, že kým prešiel k hudobnému divadlu, overil si, že detská hravosť, s ktorou dieťa prichádza na svet, je plodonosná a je neustálym zdrojom energie.

Na otázku, či sa dá porovnať náročnosť tvorby pre deti a pre dospelých, pre profesionálov, J. Hatrík odpovedal: „Komponovanie je vždy ťažké. Dôležitý je však prah zrozu-

iteľnosti, ktorý keď skladateľ prekročí v oblasti myslenia, môže síce vytvoriť dobrú hudbu, ale dieťa sa z nej odpojí, nie je preňho zrozumiteľná. Mojm vzorom sú skladatelia, ktorí dokážu písať pre deti takú istú hudbu, akú písali inak. Bartókov Mikrokosmos je pre mňa neprekonateľné geniálne dielo, pretože Bartók ostal Bartókom aj v skladbách pre deti a zachoval v nich postupnosť od malého hudobníka až po vyspelého. U nás sa to podarilo E. Suchoňovi v podobnom projekte. Aby to bola jednota, aby bol skladateľ jednou osobnosťou, či hovorí deťom alebo dospelým, nato treba asi dozrieť“.

Zaujímavé boli aj ďalšie Hatríkove odpovede. Na otázku, čo si najviac z tejto oblasti svojej tvorby cení, hovoril: „To, čo si deti vybrali a čo najradšej hrajú. Tam, kde som bol konštruktivistický, neprirodzený a zabudol som, že človek musí pred deťmi pokľaknúť, sa to nevydarilo. Pokľaknúť tak, ako povedal Hrubín v jednej zo svojich básní, keď dieťa prirovnal k studničke, ku ktorej treba pokľaknúť, ak sa chce z nej napiť. Dospievajúce deti rady hrajú skladby nasiaknuté romantizmom, ale malé deti zahrajú všetko. Majú tak obrovský vkusový diapazón, že sa im páči všetko, kde si možno zahrať.“

K téme vlastného poslstva povedal: „Každý človek chce na svete zanechať stopu. Je to sebaobraný mechanizmus života. Bol by som rád, keby tu po mne ostalo niečo živé, čo by žilo, lebo jediným kritériom na hudbu je, či je hudba živá. Je to myšlienka Romana Bergera, môjho kolegu a priateľa, ktorý raz odpovedal, že hudba sa nedelí na ľahkú, ťažkú, populárnu, či nepopulárnu, ale iba na hudbu živú, menej živú alebo neživú. Ak je mojou ambíciou niečo zanechať, tak zanechať nie umelého slávika na klúčik, ale aby živý slávik lietal po svete a mal aspoň zbrko prášku zo mňa vo svojom hrdle.“

DANA JAKUBCOVÁ

Nedávno (23. 5.) sa v Moyzesovej sieni v Bratislave uskutočnil autorský koncert z tvorby pre deti a mládež Juraja Hatríka. Účinkujú žiaci bratislavských základných umeleckých škôl na Háľkovej ul., Františkánskom námestí, Vasilevského ul. a poslucháči konzervatória pripravili koncert ako svojráznu formu gratulácie pri príležitosti životného jubilea skladateľa. V sprievodnom slove Nina Kramárová oboznámila poslucháčov nielen s jednotlivými skladbami, ale urobila s jubilantom rozhovor.

Medzi skladbami odznel cyklus Krajinou šťastného princa, Zátíšie s husľami, Trikrát tri je niekedy deväť i Posledný deň prázdnin. Žiakov pripravili ich pedagógovia z jednotlivých ZUŠ (K. Hatríková, M. Fecková, V. Hájeková, L. Velecová, O. Podstavková a M. Brucháčková).

Na celom Slovensku sú známe Hatríkove výchovné programy Medvedku, daj labku, Tváre hudby, Červené jablko, v ktorých si žiaci formou pútavých činností a hry osvojujú hudobné princípy. Skladateľ v nich odstránil bariéru medzi účinkujúcimi a detským publi-

Autor so svojimi mladými interpretmi.

Snímka D. Jakubcová

Dvakrát s Konštantínom Sedlákom

Collegium Musicum de Luxembourg: Gilbert Bulot, flauta; Norbert Matterna, hoboj; Konštantín Sedlák, husle; Giorgio Longari, violončelo; Alex Mullenbach, čembalo.

A. Vivaldi: Concerto a mol; H. Purcell: Pavana a chaconna; G. Ph. Telemann: Kwarteto G dur; J. de Boismortier: Sonáta e mol; G. Ph. Telemann: Concerto a mol. Luxemburg Sound S. A. TST 77 456. Werke slawischer Musik für Violine und Klavier. L. Janáček: Sonáta pre husle a klavír; I. Stravinskij: Chanson russe; A. Skriabin: Nocturno fis mol, op. 5/1; E. Suchoň: Sonáta pre husle a klavír, op. 11; S. Prokofiev: Päť melódií op. 35 bis. Konštantín Sedlák, husle, Marie Theres Englisch-Insebert, klavír. Dabringhaus und Grimm, Detmold. MD + G F 1095.

Nové spoločenské podmienky otvorili dvere do ČSFR tej skupine interpretov, ktorá tu získala hudobné vzdelanie. Tým, že pôsobili „ilegálne“ v zahraničí, dostali sa medzi ignorovaných, nespomínaných, zabudnutých „emigrantov“. Po novembri 1989 sme sa stretli o i. už s umením P. Kováča, M. Jelínka, V. Brunnera-junióra, J. Bulvu; do starej vlasti zavítajú zrejme aj ďalší. Súčasný zdravotný stav nedovoľuje vystúpiť na domácom pódiu huslistovi Konštantínovi Sedlákovi, ktorý žije t. č. v Duisburgu. Narodil sa v Bratislave, tu i vyštudoval na Konzervatóriu (prof. A. Vrtef), na VŠMU (prof. T. Gašparek), postgraduálne aj na Moskovskom konzervatóriu (prof. G. Barinová) a v Luzerne (W. Schneiderhan). Po štarte v Symfonickom orchestri Čs. rozhlasu v Bratislave pôsobil Sedlák v rôznych telesách (v nemeckých – v Heidelbergu, Braunschweigu, Mníchove) i v rozhlase Luxemburg. Popritom sa venoval sólistickej činnosti i komornému muzikovníctvu. So Stuttgartským komorným orchestrom absolvoval turné po Kanade a USA. Naposledy pôsobil ako koncertný majster Duisburgských symfonikov. Keďže nie je možné stretnúť sa s ním na domácom koncertnom pódiu, pokúsme sa oboznámiť našu verejnosť aspoň s jeho interpretačným umením prostredníctvom hodnotenia dvoch nahrávok, ktoré dokumentujú obidve oblasti jeho koncertného účinkovania.

Prvú gramoplatňu pripravil ansámbl, ktorý vznikol v sedemdesiatych rokoch z iniciatívy K. Sedláka na pôde orchestra Luxemburského rozhlasu. Obsadenie – ako vyplýva z mien členov telesa – bolo medzinárodné (dva Luxemburčania, Talian, Francúz a Slovák). Súbor si vytýčil o. i. cieľ sprístupňovať klenoty barokovej hudby vhodné pre toto obsadenie. Podarilo sa mu získať uznanie, absolvoval viaceré umeleckých turné. Recenzovaný titul je výberom z jeho koncertného repertoára.

Technické parametre nahrávky sú viac než uspokojujúce. Výkony hráčov nesú črty profesionalitu. Pre náš vkus vynieva nahrávka priakademicky, s rezervami pri tvorbe nuansí a plasticky spevným modelovaním fráz. Ani základný princíp budovania plôch barokovej hudby na terasovitej dynamike nie je dostatočne sluchovo odlišiteľný. Dramaturgia prežráda vkus zostavovateľa (na obale nie je uvedený); sústredil sa tu rad reprezentatívnych opusov.

Sedlák vyštudoval husle v Bratislave a v Moskve, čím si v germánskom prostredí zrejme vyslúžil post odborníka na adekvátne stvárnenie citového sveta slovanskej muzikality. Hudba tejto proveniencie má v SRN do istej miery exotický nádych, jej charakter nedokáže vystihnúť každý interpret s rovnakou intenzitou. A práve tento titul výrazne odhaľuje výšku majstrovstva i črty Sedlákovho interpretačného prejavu. Ako tvorivý typ došiel do štádia, v ktorom sa dokáže vyhnúť rapsodickému bezprostrednosti i akademickej striedanosti a tak dokázal nájsť pravú mieru dávkovania citu i rozvahy. Zásluhou toho mu vychádzajú dynamické oblúky veľmi účinne; u poslucháča vzbudzujú napätie a zážitok. Práve vďaka tejto vlastnosti vynieva s muzikantským nervom široké plochy Janáčka i Suchoňa.

O pravé muzikantské vyznenie sa veľkou mierou pričítuje aj partnerka za klavírom – Marie Theres Englisch-Insebert, bola v čase nahrávky (1982) docentkou klavírnej hry na Rýnskej vysokej hudobnej škole v Detmole. Je veľmi citlivá, muzikálna, plnokrvná a farebne dostatočne bohatá, so širokým spektrom nielen pri tieňovaní dynamických nuansí, ale aj pri vlnení nálad.

V porovnaní s predchádzajúcim titulom je zvuková kvalita nahrávky o niečo nižšia (iná nahrávacia aparatura). Je to nápadné, ak počúvate obe gramoplatne za sebou pri nastavení rovnakej intenzity reproduktorov. Slovanský titul je podstatne slabší. Ochudobnené sú najmä husle, takže miestami je zvuk klavíra príliš v popredí, čo do značnej miery mohol odstrániť šťastnejšie situovaný mikrofon, či vynaliezavejšia mixáž zvuku oboch koncertujúcich nástrojov.

Z hľadiska koncepcie (intonácia huslí, zreteľné vypracovanie pasáží znesú i veľmi prísne kritériá) je najdiskutabilnejší Stravinskij, ktorého hudobná hladina sa odvíja príliš jednostranne. Tento dojem azda evokuje veľmi jednoduché klavírne pozadie, ktoré určil autor sprievodu v snahe vyniknúť krásou husľovej kantilény.

VLADIMÍR ČÍŽIK

Halašove zbierky a Matica slovenská

Ako sa píše v úvode nedávno vydaného 1. zosbitu zbierky Andreja Halašu Maticou slovenskou (Martin 1991), zápisy slovenských a inonárodných ľudových piesní v Archíve hudobných rukopisov MS tvoria jedinečný fond. Je tu uschovaných množstvo zbierok. Fond ľudových piesní v Matici slovenskej (od jej založenia) tvorí viac ako 105 tisíc inventarizovaných zápisov. Z toho Andrej Halaša nazhromaždil – sám, alebo pomocou zberateľov – rozsiahly fond rukopisných zápisov textov ľudových piesní. Údajne ho tvorí 30 tisíc zápisov (bez notového záznamu melódií). Škoda, že okrem životopisných dát (17. 9. 1852–4. 4. 1913) sa v úvodnej štúdiu Emanuela Muntága nedozvedáme viac o Halašovi samotnom, o jeho zberateľskej práci, o jeho osobnosti, ktorá ostáva úplne anonymná.

Prvý zosbit Halašovej zbierky obsahuje – citujem: „súbor 3151 dokumentálnych záznamov o 62 zbierkach piesní a o 3089 zápisov textov piesní v nich získaných z bázy údajov, uložených vo Výskumnom výpočtovom stredisku Maticy slovenskej“. Ide teda o súpisy piesní a vysvetľujúce schémy k nim, poukazujúce na rôzne skutočnosti a súvislosti.

Z poznámky, že MS má úmysel čo najskôr a v úplnosti predstaviť a sprístupniť neopakovateľné bohatstvo zbierok v jej fondoch, môžeme tušit, že v najbližších rokoch sa sprístupnia registre nielen Halašovej, ale i ďalších zbierok. Je to iste práca úmorná a dlhodobá, z ktorej možno bude mať úžitok až mladšia generácia záujemcov. Tí by mali pre-

hodnotiť a porovnávať obrovskú prácu Halašu – ale aj Maticy slovenskej. Skrátko, čo mne osobne chýba je hodnotiace muzikologické stanovisko, ktoré malo byť v úvode či v závere 1. zosbitu registrov. Možno bude v zošite druhom, možno v samostatnej štúdiu – nevedno. No hodnotiaci, sumarizujúci prístup by mal byť zmyslom akejkoľvek hudobno-vednej práce (súpisu) – aj keď je nutne ovplyvnená modernou technikou spracovania. Ináč sa veľký počet registrov, uvedených v knihe (a veľmi precízne spracovaných i vymyslených) – s odkazmi na údaje, ktoré sú k registrom pripojené – stane samoúčelnou „šachovnícou“ pre úzko špecializovaný kruh veľmajstrov šachovej muzikologickej hry.

Ak vyslovujem požiadavku na hlbšie esteticko-teoretické zhodnotenie osobnosti a diela Halašu, nie je to zhadzovanie mravčej práce autora Projektu dokumentácie zápisov ľudových piesní výpočtovou technikou E. Muntága a spracovateľiek záznamov Lubice Monemaneovej a Viery Sedlákovej (pomocné technické práce Darina Kuchťáková). Matica slovenská odokráva svoje poklady – aj hudobné. Neustále som však presvedčená, že by mali slúžiť nielen 650 špecialistom (v tomto náklade nepredajná kniha vyšla), ale nejakým spôsobom (možno separátom v populárnej forme, alebo zväzkom, ktorý by estetizujúcim prístupom zhodnocoval zbierky tohto druhu) „zasvietiť“ aj širšiemu publiku. To muzikologické z toho – pochopiteľne – nevnímam...

TERÉZIA URSÍNOVÁ

William Wright: Pavarotti Editio Musica Budapest, 1991

ného je zas zaujímavá kapitola, v ktorej analyzuje vlastné hlasové možnosti, ako aj party, ktoré spieva. Originál tejto knihy v New Yorku vyšiel v roku 1981 a tak dnes, keď už poznáme výsledok Pavarottioho odvážnej akcie popasovať sa s Verdiov Othelom, je zaujímavý aj jeho výrok, podľa ktorého „určité tenorové party aj v talianskom repertoári – ako napríklad Othelo alebo Andre Chénier – zostanú pre mňa navždy nedosiahnuteľnými.“

Popri odborných otázkach, ako malé intermezzo, samostatnú stať venuje otázkam svojho labužníctva, lebo napriek tomu, že sústavne kruto bojuje s prebytočnými kilogramami, netají, že je oddaným prívržencom slávneho Luculla. Do tejto oblasti patrí čiastočne aj obširna kapitola, v ktorej rozpráva o svojej veľkej rodine, o manželke a o svojich troch deťoch, čo je krásnym dôkazom jeho úprimnej a prirodzenej rodinocentrickej mentality.

Medzi týmito, z vlastného pera pochádzajúcimi kapitolami, sú state z pera iných, ktoré dotvárajú profil samotným Lucianom naskicovaného autopořetru. Sú tu predovšetkým spomienky priateľov, je tu aj jeho prvý učiteľ spevu Arrigo Pola, ktorému vďaka za spevácku techniku, ako aj Herbert Breslin, manager jeho umeleckého života. Sú tu „vyznania“ manželky Adué Pavarottiovej, ako aj Mirelly Freniovej, ktorá bezprostredným štýlom spomína na ich spoločnú cestu a kariéru. V rade spomínajúcich kolegov je aj meno Joan Sutherlandovej, Richarda Bonynga ako aj Giuseppe di Stefana.

Autorom životopisnej antológie je William Wright, dlhoročný priateľ, akýsi externý člen početnej rodiny Pavarottiových, ktorý popri tom, že koncipoval obsah knihy, napísal aj dve rozsiahle state o súkromnom živote v rodinnom dome v Modene, ako aj v letnom sídle Ville Giulie na morskom pobreží v Pesare, kde všade absolútnym epicentrom je, samozrejme, umelec, ktorý vo voľnom čase holduje maľovaniu, plávaniu ako aj kondičnej hre na tenisových kurtoch.

Keď som túto knihu – doplnenú výstižnými fotozábermi, ako aj kompletnou diskografiou, v ktorej sa nachádza už aj slávna nahrávka trojhviezdiar v Terme di Caralla – dočítal, mal som pocit, že vidím pred sebou pestrofarebný familiárny diánsnik o slávne populárnom talianskom tenoristovi – Lucianovi Pavarottim.

JOZEF VARGA

Piesne sokolov tatranských

Matica slovenská vydala r. 1991 zbierku Ludovíta Vansu Piesne sokolov tatranských pre spev a klavír op. 3 – v spracovaní Emanuela Muntága (texty redigoval Juraj Chovan). Na naše pomery vysoký náklad titulu (1500 kusov, z toho 500 účelových výtlačkov) určite uspokojí všetkých záujemcov z radov historikov, milovníkov staršej hudobnej literatúry nášho regiónu, ale aj interpretov. Podrobná úvodná štúdia k samotnej piesňovej zbierke (autorom štúdie je E. Muntág) oboznamuje s autorom hudby, skladateľom Ludovítom Vansom (5. 3. 1835–9. 9. 1873), jeho zbierkou piesní, ich genézou a osudmi, ale aj špecifickým spoločenským pozadím pri vzniku diela. Piesne, obsahovo úzko späté so slovenským národným hnutím 1848–49, sú venované trom osobnostiam meruôsmych rokov: Jánovi Franciscimu-Rimavskému, Štefanovi Markovi Daxnerovi a Michalovi Miloslavovi Bakulinymu. Obsahovo vychádzajú z dobovej orientácie s preferenciou vlasteneckého obsahu: Hoj, traja sokoli (na text J. Franciscio-Rimavského), Kolo Tatier čierňava (S. Tomášik), Preletel sokolík (J. Matuška), Nech hnevom vzplanú vrahovia (neznámy autor) a Hej, bystrý a smelý (A. Škul-téty).

Archaizujúca forma vydania titulu (vrátane obálky, písma, zalomenia textu), kvalitný papier, reprodukcia pôvodnej obálky tzv. „Pražského vydania“ z roku 1868, fotografie a krátke životopisy tých, ktorým Vansa dielo venoval, dopĺňajú romantickú zbierku na plastický obraz doby, v ktorej pieseň pomáhala pozdvíhať národné povedomie, oduševňovala národ do boja za sebauvedomenie.

Vansova zbierka mala okrem iného pripomenúť aj 140. výročie politického vystúpenia Slovákov (r. 1848–49) a 120. výročie 1. vydania týchto prvých slovenských piesní pre spev a klavír. Aj keď od oboch výročí uplynuli takmer tri roky, zostáva aktuálnym poslanstvom zbierky i pre časy, ktoré žijeme dnes. Prihovára sa nám národným podtextom z inej doby, s romantizujúcim pátosom, ktorý vedela tak silne precítiť štúrovská generácia, prostými melódiami a rovnako jednoduchým klavírnym sprievodom. Ale v poznaní Vansových piesní je čosi aj z dnešného oživenia záujmu o veci slovenské. Ak však chceme poznať cesty k dnešnému vedomiu, mali by sme poznať i dobu, ktorá ho predchádzala. Vráťme umenia. V tom je historický význam Piesní sokolov tatranských. Iné je ich súčasné využitie v koncertnej praxi. Hodia sa jednak pre poslucháčov konzervatórií, ale tiež pre milovníkov spevu – amatérov. Láhka stredná poloha nápevov, nenáročnosť klavírneho partu a romantický pôvab Vansových piesní, pripomína iný titul, ktorý ponúka Matica slovenská, tiež nedávno (r. 1990) vydaný Spevník hymnických piesní (zostavil ho Boris Banáry).

-uy-

Angela Maria Blasi (Melisanda) a Jean-Philippe Lafont (Golaud) v Debussyho opere Pelleas a Melisanda na bonnskej scéne

Zápisník Z NEMECKÝCH SCÉN

Len na území bývalého západného Nemecka som napočítal vyše päťdesiat operných domov a ak k tomu prirátam rovnako hustú sieť divadiel východnej časti terajšej SRN (za predpokladu, že prežijú), tak o kvantitatívnom rekorde z celosvetového hľadiska niet pochýb. Prednedávnom som navštívil niekoľko predstavení na trase Mannheim-Bonn-Kolín nad Rýnom-Essen. Súbory oboch porýnskych miest patria v domácom, ale i európskom kontexte k významným, medzinárodne obsadeným kolektívom, Mannheim a Essen sú tzv. divadlá stredného typu. Disponujú pevnými sólistickými ensemblami a typom prevádzky nereprezentujú blokovo, ale repertoárový princíp. Zhodou okolností, všetky štyri telesa pracujú v moderných, architektonicky nápaditých a vkusných budovách s dobrou akustikou. Pre zaujímavosť, kapacita kolínskej opery je 1330 kresiel, essenské hľadisko pojme 1225 divákov.

Mannheim: BILLY BUDD

Ak som označil manheimské Národné divadlo – tak trochu nemeckou terminológiou – za stredný operný dom, žiada sa upresniť, že jeho repertoárové spektrum siaha od My Fair Lady po Parsifala a od Mozarta k Brittenovi. V zväzku sólistov nájdeme okrem Nemcov nemalo slovanských i amerických mien. Navštevovaná repríza fenomenálnej, žiaľ, u nás neznámej Brittenovej opery *Billy Budd* ma presvedčila o vysokých kvalitách tamojšieho súboru.

Táto dráma výlučne mužských hlasov, odohrávajúca sa na palube anglickej vojnovéj lode roku 1797, je strhujúcou hudobnou výpoveďou o nadčasovom spore dobra a zla, o komplikovanosti medzifudských vzťahov, je sondou do psychiky človeka, žijúceho v extrémnom prostredí. Brittenova partitúra je priam symfonicky prekomponovaná, bohatá na príznačné motívy, strhujúca v rytme, suggestívna v inštrumentácii. Neopakovateľná atmosféra vyžaruje z diela, z jeho schopnosti navodiť hudobnými prostriedkami ilúziu mora, ilúziu napätých vzťahov v rámci uzavretej komunity jednoduchých námorníkov na jednej strane a lodných dôstojníkov na strane opačnej, je pre režiséra vďačným a náročným pracovným terénom. Manheimská inscenácia je v presných a mimoriadne senzitivných rukách *Willyho Deckera*, ktorý na jednoduchej scéne, pozoruhodnej príkrú šikmou plochou, rozohral drámu situácií a charakterov.

Symfonickú partitúru, s nesmiernymi nárokmi zvlášť na dychovú sekciu, majstrovsky pretlmočil dirigent *Andrew Connor* na čele disciplinovaného a technicky zdatného orchestra. Z trojice hlavných postáv zaujali popri známom wagnerovskom veteránovi *Jeanovi Coxovi* (kapitán Vere), hlavne barytonista *Thomas Mohr* v titulnej roli a basista tmavej pleti *Allan Evans* (John Claggart) ostro tvarovanými spevácko-herceckými kreáciami. Kedy si i naše divadlá budú môcť dovoliť hrať svetovú opernú modernu bez strachu z prázdneho hľadiska? Táto otázka mi vítala hlavou cestou z divadla, ktoré bolo bezmála vypredané. A to je Billy Budd v manheimskom repertoári už dva a pol roka!

Bonn: FALSTAFF, PELLEAS A MELISANDA

Prvý večer na scéne impozantného divadla na brehu Rýna ma privítal pootvorenou ťažkou červenou oponou, lemujúcou šikmú drevenú plochu, jednotné dejisko nesmrteľného windsorského príbehu. *Verdiho Falstaff*, posledný zo série v bloku uvádzaných večerov tohto titulu, javiskovým tvarom akoby korešpondoval s moderným interiérom hľadiska.

Záver z kolínskej inscenácie Donizettiho opery Nápoj lásky.

Prezrádza, že pôvodný inscenačný koncept režiséra a výtvarníka *Marca Artura Marelliho* (pre chorobu ho k marcovej premiére dotiahol *Anthony Pilavachi*) kráča s dobou, používa súčasné prostriedky hudobného divadla a pritom citlivo rešpektuje charakter predlohy. Jednoduché javisko, drevená šikmina, doplnená nevyhnutnými rekvizitami, pomocou točne odhaľuje niekoľko tvárí a akčných polí. Hlavné ťažisko leží na interpretoch, od ktorých inscenátori vyžadujú presnú a výstižnú kresbu typov a vzájomnú súhru. Bez barličiek a lacnej komiky vzniklo predstavenie plné humoru, ale i grációznosti, dokonalý hudobný pendant shakespearovskej predlohy.

Dirigent *Dennis Russell Davies* vypracoval orchestrálny part do detailov, rovnako v polohách brisných ensemblových scén, ako aj lyrických kantilén. *Juan Pons* je nesporne jedným z najlepších Falstaffov súčasnosti. S rovnakým pôžitkom vychutnáva výrazové bohatstvo roly v speve i hre, jeho dramatický barytón znie impozantne v každej polohe. Ušľachtilou hlasovou kultúrou a pôsobivým timbrom spievala Nanettu *Barbara Bonney*, nezaostávali však ani ďalší umelci ako *Christine Barbaux* (Alice), *Ludmila Šemčuková* (Mrs. Quickly) a *Hakan Hagegard* (Ford).

Debussyho lyrická dráma *Pelleas a Melisanda*, ktorá na našich operných scénach nikdy nezdolala, sa v nemeckej hovoriacom regióne teší pomerne veľkej popularite. Bonnsku produkciu, premiérovú v polovici mája, pripravil generálny intendant divadla *Jean-Claude Riber*. K spolupráci si prizval

Juan Pons v titulnej postave bonnského Falstaffa

poľského scénografa *Andrzeja Majewského* a mladého nemeckého dirigenta *Michaela Boderu*. Spoločný názor tvorivého tímu na svojbytnú poetiku Debussyho jedinej javiskovej výpovede spočíval v zohľadnení jej impresionistického hudobného ducha. Spojovníkom 14 obrazov bolo aranžmán proscénia, jazierka s leknami, v pozadí s čiernou oponou, oddeľujúcou jednotlivé výjavy. Dominantou réžie bola práca so svetlom. Iluminácia priestoru, odtiene a kontrasty dotvárajúce veľku jednoduchú výpravu, sa stali spolu

vovaný humor bez lacných a ošúchaných gagov. Dirigentka pracovala s veľkým zaujatím, celý čas spievala spolu so sólistami a zborom, jej tempá boli priliehavé a výstižné. Zo solídneho kvarteta sólistov sa žiada na prvom mieste spomenúť *Janice Hall* ako Adinu, blízku vokálnemu štýlu bel canta.

V Nemecku pracujúci anglický režisér *John Dew*, ako Felsensteinov žiak, nezaprel v sebe chuťky prečítať a vyložiť libreto *Verdiho Simona Boccanegra* nekonvenčnou optikou. Poňal ho skôr ako operu s politickým obsahom a mocenskými konfliktami Janova z polovice 14. storočia. Dej však nezasadil do historického časopriestoru, ale do bližšie neurčeného, k prítomnosti posunutého výtvarného rámca. K tomuto výkladu smerovali jednak scénografické prostriedky (zrkadlové plochy, svetelný závoj javiska, filtrovaný cez tylovú oponu), ale tiež kostýmy (fraky, uniformy, večerné šaty). V tomto pokuse o navodenie akejkoľvek impresionistickej atmosféry ostávalo zahmlené nielen javisko, ale aj charaktery postáv. Boli beztvaré a pri stretnutiach im chýbalo príznačné napätie, vyplývajúce z partitúry.

Rozpačité opticky vnem nedokázalo nahradiť ani slohovo zodpovedajúce našudovanie dirigenta *Jamesa Conlona* a zanietená hra orchestra kolínskej opery. Z vokálnych protagonistov vynikol rumunský verdiovský barytonista *Alexandru Agache* v titulnej postave. Úspešne mu sekundovali ďalší umelci, *Dennis O'Neill* ako Gabriele, *Gwynne Howell* v roli Fiesca a s určitým odstupom mladá talianska sopranistka *Lucia Mazzaria* ako Amelia Grimaldi.

Essen: AIDA

Z mnohých nonkonformných a experimentálnych operných inscenácií, ktoré som počas recenzentskej praxe spoznal, prijal som predovšetkým tie, kde zámer režiséra bol logicky zdôvodniteľný a nebol púhou demonstráciou samoučelnosti. Essenská Aida však predstavovala úplne opačný pól. Režisér *Dietrich Hilsdorf* ju zasadil do sveta neónov, digitálnych hodín a televíznych obrazoviek, obliekol do frakov, večerných toaliet a uniform (tendencia k istej militantnosti sa prejavila i v kolínskom Boccanegri) a predlohou daný dej si bez ostychu prispôbil vlastnej predstave. To, že nemala s estetikou Verdiho diela absolútne nič spoločné, ho zrejme nezrušovalo. Oveľa viac sa však opájal odhalením technických možností javiska (hlbka scény je skutočne obdivuhodná, no takú obrovskú hrobku ešte isto nik nevidel) a svojím „majsterstúckom“ – triumfálnym pochodom. Bol dramaturgicky rozčlenený do dvadsiatich programových bodov a zjavili sa v ňom okrem iného vojnoví veteráni s barlami, masové hroby, deti hrajúce sa na vojnu, dve polonahé baletky ako memfiské dvojčatá. Celá scéna, hlučne komentovaná cez amplión talianskym textom, vyvrcholila v bizarný karneval.

V tomto prostredí ťažko posúdiť koncepciu dirigenta a neostalo, než pofutovať sólistov, zatiahnutých do tohto nezmyselného projektu.

PAVEL UNGER

Kolín nad Rýnom: NÁPOJ LÁSKY, SIMON BOCCANEGRA

Dva charakteristické znaky sa natiskajú pri popise *Donizettiho Nápoja lásky* na scéne kolínskej opery. Po prvé, je to optimistická, uvoľnená nálada, otvorená spontánnemu muzicírovaniu a úprimnému hereckému prejavu. Po druhé, výlučne americká zostava sólistov, vedených ženou – dirigentkou, mladou Austrálčankou *Simone Youngovou*. Známym nemeckým režisérom *Hans Neugebauer* sa vôbe nebránil naivite príbehu, jej prirodzenému šarmu a vyčaril na pódiu takú pohodu, ktorá sa ľahko preniesla i do hľadiska. Príbeh sa odohráva na okraji dediny, pod veľkým košatým stromom, v pozadí je pole, po stranách drevené príbytky s terasami. Dulcamara prichádza na akomsi bizarnom stroji a prináša kultú-

Keď počujeme slovo Sicília, určite sa nám vybaví skôr predstava mafie, ako veľkolepej klavírnej súťaže.

Po dlhom váhaní a prehltní horkých piluliek nepochopenia sme sa presla len rozhodli vstúpiť na medzinárodnú arénu.

Vyľúčovacie kolo kategórie do 21 rokov malo 30 prihlásených adeptov, ktorí predviedli v prvom, 25-minútovom kole Scarlattioho sonátu, Prelúdium a fúgu z Temperovaného klavíra, etudu F. Chopina a fubovohnú skladbu do 5 minút.

rius - predsedkyňa, A. Catania, L. Mostacci, L. Proietti z Talianska, C. Chanon-Douglass z Kanady, H. Hala a T. Jamazaki z Japonska.

Naše nádeje v Marsale

V tretej kategórii sólistov od 15 do 36 rokov sa zúčastnilo len 38 zo 72 prihlásených klaviristov z 18 zemí.

veľmi vysoká, ale vzhľadom na náročnosť programu nie vyššia než v II. kategórii.

Najatraktívnejšou kategóriou v Marsale bola súťaž v hre klavírných duet bez vekového ohraničenia.

ška „Muž v Španielsku“. Po ich vystúpení bolo jasné, že ich nikto neprekona v jednote zvuku, v muzifikovaní, presnosti hry, zručnosti a jasnosti tónu.

Množstvo kamier snímalo výkony víťazov, blesky aparátov pripomínali tichý ohňostroj, ktorý rušil koncentráciu.

KLÁRA CENKOVÁ

NA MARGO ŽILINSKÉHO FESTIVALU HUDOBNÉ UMENIE LUXUSOM?

Domáci Štátny komorný orchester Žilina so svojim „staronovým“ šéfdirigentom Eduardom Fischerom vystúpil 17. mája s príťažlivým programom, v ktorom zaujala predovšetkým premiéra Fantázie pre trúbku, organ a komorný orchester.

Štvorčlenný súbor bicích nástrojov Amadinda Percussion Group z Maďarska si získal počas 7-ročnej existencie značný medzinárodný ohlas.

20. mája zavítala po 10-tich rokoch do Žiliny Slovenská filharmonia s dirigentom Zdeňkom Bílkom.

liena J. Suka. O koncertoch SF sa píše na stránkach Hudobného života často a preto sa nechcem na tomto mieste jej výkonom podrobne zaoberať.

23. mája vystúpil domáci súbor Armonia slovacca, ktorý vznikol z iniciatívy druhého dirigenta ŠKO Žilina Jaroslava Vodňanského

SF s dirigentom Z. Bílkom.

na jeseň roku 1989. Ide o súbor zložený z členov dychovej sekcie ŠKO, ktorí koncertujú v počte 9-12 hráčov a majú už vybudovanú pomerne rozsiahly repertoár zo všetkých štýlových období.

ho zbornajstra Štefana Sedlického, Sonáta pre husle a dychy F. Schuberta (úpr. J. Vodňanský) a Dvořákova Serenáda pre dychové nástroje, violončelo a kontrabas op. 44 a pieseň Sláva božej prírode L. van Beethovna pre miešaný zbor a dychy (úpr. J. Vodňanský).

Komorný večer 26. mája bol pomerne slabo navštívený, hoci vystúpilo renomované slovenské duo - flautista Miloš Jurkovič a klaviristka Helena Gáfforová, ktoré podalo už štandardne kvalitný výkon.

Snímka V. Gabčo

Záverečný program festivalu 28. mája patril do série určenej hlavne mladým poslucháčom. S programom prepájajúcim vážnu hudbu, jazz a pop music.

a Heritage Suite. Posledná skladba bola venovaná ŠKO Žilina a odznela premiérovu. S Barta sa prejavil ako invenčný autor a zdatný klavirista, ktorý svojho poslucháča upúta hlavne v pomalých lyrických partiách, do ktorých vkladá neobyčajnú nehu, citovosť a klavír mu znie priam zamatovo.

Pri rekapitulácii festivalu, ktorý bol aj v tomto roku veľmi zaujímavý a z jeho pestrej ponuky si mohol skutočne každý milovník hudby vybrať, sa mi však stále viac vynára otázka, či si ho bude môcť Žilina dovoliť.

ELENA FILIPPONÁ

